

IEDEREEN VREDESAMBASSADEUR

**WEST
VREDES HOEK**

west-vlaanderen
de gedreven provincie

STEPHAN HOUTMAN

DE PANNE

'Iedereen is hier welkom', begint Stephan Houtman, wanneer we hem opzoeken in 'zijn' Sint-Jansheem in De Panne. Het zijn geen gratis woorden. De waaier aan initiatieven die hij inspireert en stuurt is heel breed. De mensen die er komen, zijn al even divers. Altijd luisteren, naar wie ook, is een vuistregel van Stephan Houtman. Open staan voor iedereen en elke overtuiging. Openheid is zijn credo. Zo verbindt 'priester Stephan' mensen met uiteenlopende meningen. Of het allemaal zo katholiek verloopt, is niet zijn voornaamste zorg. 'Vrede vraagt openheid,' stelt Stephan Houtman, de pastoor van De Panne en Adinkerke.

We treffen de priester – 'zeg maar Stephan' – in zijn uitvalsbasis, het Sint-Jansheem. Het lange gebouw op de hoek van de Noorddreef houdt qua uitzicht het midden tussen een loods en een kerkje. De zijgevel met de kleine klok verraadt de oude functie, als kapel, tussen 1964 en 2007. Oorspronkelijk was het een hospitaalbarak, die in 'Groote Oorlog' op het Domein Cabour stond. Nu wordt er aan vrede en innerlijke rust gewerkt. Het Sint-Jansheem is een veelzijdig gebouw, een ontmoetingsruimte, waar heel wat verbindende projecten via Stephan Houtman binnenkomen. De priester heeft er een ook soort pastorie.

Hij is aangenaam verrast dat de gemeente spontaan bij hem uitkwam voor de eretitel van Vredesambassadeur. Hij blijft er bescheiden bij. 'Vrede is tenslotte mijn corebusiness, hé?' bedenkt hij hardop.

Als een vis in het water

Je zou het hem in de dagelijkse omgang niet meteen nageven dat hij een priester is.

'Ik stel mij buiten de kerk ook niet op als een pastoor,' legt Stephan uit. 'Niet uiterlijk, ook niet in gesprekken of onder-

'Vrede is mijn corebusiness'

handelingen. Je zult mij niet snel betrappen op het overtuigen van mensen. Eerder ben ik geïnteresseerd in wat de ander denkt.'

Vandaar misschien dat hij voorgedragen is als Vredesambassadeur?

'Het heeft altijd goed geklikt met iedereen in het gemeentebestuur. Met alle partijen. Politieke kleur of levensbeschouwing doen er weinig toe, zolang je de mens zelf benadert, zonder vooroordeel. Ik voel mij hier als een vis in het water. Het fijnste compliment kreeg ik eens van de voorzitter van vrijzinnigen, die mij uitdrukkelijk kwam bedanken. Dan voel je dat het goed zit. Wederzijds respect doet wonderen.'

Ook op zijn eigen terrein, de liturgie en eredienst, blijft Stephan Houtman breeddenkend: 'Begravenissen worden steeds vaker in een neutrale aula gehouden. Als de familie behoefte heeft aan enkele christelijke rituelen, dan neem ik daar zonder aarzelen aan deel.' Territoriumdrift rond zijn kerk of verkramping zijn aan hem niet besteed.

In De Panne en Adinkerke ervaren ze die openheid ook als Stephan zich laat bijstaan, of zelfs vervangen door zijn assistente, Ilse. Zij is pastor en gebedsleidster. Ook bij grote momenten als een huwelijk of doopsel neemt zij Stephans rol wel eens over. Dat zij in het dagelijkse leven zijn partner is, weet iedereen. 'Ik loop er niet mee te koop,' verduidelijkt de priester, 'maar ik verberg het ook niet. De mensen hier, ook de echt katholieken, appreciëren dat wij er niet hypocriet over doen. Dat zeggen ze ons ook.'

Ikaros tussen zon en zee

Dat Stephan Houtman heel sociaal is en de noden van de mensen kent is het ene argument van De Panne om hem een Vredesambassadeur te noemen. De andere reden is zijn jeugdwerking Ikaros. Het is de vzw waarmee hij het Sint-Jansheem runt. Pastorale jongerenwerking hoort daar vanuit zijn functie uiteraard bij.

'Ook hier moet je met de tijd mee, en begrip tonen,' zegt Stephan. 'Vormelingen die niet alle voorbereidingen kunnen volgen, moet je niet gaan afstraffen of wegsturen, he. Dat werkt contraproductief.'

De priester stond ook mee aan de wieg van een nieuwe Chirogroep in Adinkerke. Maar vooral probeert hij van het Sint-Jansheem een heus ontmoetingscentrum te maken. Je kunt er vergaderen of een voorstelling volgen. De fraai ingerichte zolder biedt stilte voor Zen-meditatie en tieneryoga. Ook Stephan is ermee vertrouwd: hij haalde een brevet van yogaleraar.

Tijdens de rondgang door het gebouw stoten we op een tiental djembés. 'Hier in De Panne woont een man uit Congo-Brazzaville,' vertelt Stephan. 'Hij leert mensen djembé spelen. Dat is weer een ander publiek. In de zomer oefenen ze voor de deur, aan het pleintje. Gezellig!'

Ook het OCMW maakt dankbaar gebruik van het Sint-Jansheem: we treffen er toevallig de verantwoordelijke van de speltheek aan. Ze is opgetogen over de opkomst. Er zijn ook Lego-momenten met kinderen uit de buurt. En er wordt muziek aangeleerd op een laagdrempelige manier.

'We doen geen spectaculaire dingen,' geeft de pastoor toe, 'maar alles kan, iedereen mag hier iets beginnen. We zijn een open huis. Dat is toch wat De Kerk moet zijn?'

Vliegt hij dan nooit te dicht bij de zon? Of te laag tegen het water, zoals Ikaros? Vinden zijn oversten zijn vrije vliegstyl wel oké?

'Ik ben wel eens op de vingers getikt,' bekent Stephan Houtman. 'De bisschop doet wat hij moet doen, maar ik merk dat mijn aanpak hier werkt. Zonder die openheid lukt het niet. Het is ook eigen aan De Panne, of misschien wel aan de hele kust. Enerzijds dat rebelse, anderzijds de openheid. Men kan mij verwijten dat ik in de marge werk, over de schreef dus. En dat klopt, letterlijk en figuurlijk. Veel mensen leven aan de rand van de maatschappij. Die wil je toch niet loslaten? Anders creëer je verbittering en afstand. Hier mag iedereen binnen, katholiek, christelijk of niet. Verbinden is het sleutelwoord. Soms moet je buiten de lijntjes kleuren.'

Bruggen bouwen

Pastoor Houtman beseft heel goed dat zijn werkterrein in De Panne letterlijk op de grens ligt. En ver van het centrum. 'Frankrijk aan de ene kant, het water als andere grens', aldus priester Stephan. 'Reken daarbij de *aangespoelden*, de inwijkelingen dus uit heel België. De helft spreekt Frans, meer dan elders aan de kust,' legt hij uit. 'Ik heb er geen probleem mee, integendeel. Ik hou van die verscheidenheid, ook qua mentaliteit. Het is een kwestie van openheid. De mensen omarmen. Ik zal mij ook nooit opstellen als een echte pastoor. Dat pakt hier niet. Zo ben ik trouwens niet. En kijk,' lacht hij, 'voor priesters is de hele Westhoek, met de kust erbij, altijd al een beetje Siberië geweest. Lastige elementen werden er geparkeerd, ver van het gezag...'

Stephan Houtman probeert op allerlei manieren bruggen te bouwen, zelfs via de muziek. Hij schreef mee aan de dialectliedjes op de cd Pier Kloeffe.

'Respect voor de volksaard en de geschiedenis van de vissers wordt geapprecieerd. Pier Kloeffe, de legendarische IJslanndaar, zit in de ziel van De Panne. En het lied over de Maerebrug kan niet symbolischer zijn. Bruggen verbinden mensen, herstellen het contact over de grenzen heen.'

Naast zijn priesteropleiding studeerde Stephan Sociale en Culturele Antropologie: de studie van het menselijk gedrag in al zijn aspecten. Verklaart dat zijn aparte aanpak als pastoor? 'Er is uiteraard een verband', verklaart hij. 'Als antropoloog moet je eerst observeren, met een open geest naar mensen kijken. Niet meteen oordelen, laat staan veroordelen. Uiteraard moet je niet naïef zijn. Ik sluit de ogen niet voor zaken als uitbuiting, racisme of extremisme. Niet alles kan voor de lieve vrede, maar de deur moet open blijven om te praten, te luisteren. Vrede is mijn kernopdracht. Hopelijk inspireert dat anderen om ook aan de vrede te werken. Elk op zijn manier, in kleine, alledaagse dingen.'

Iedereen vredesambassadeur

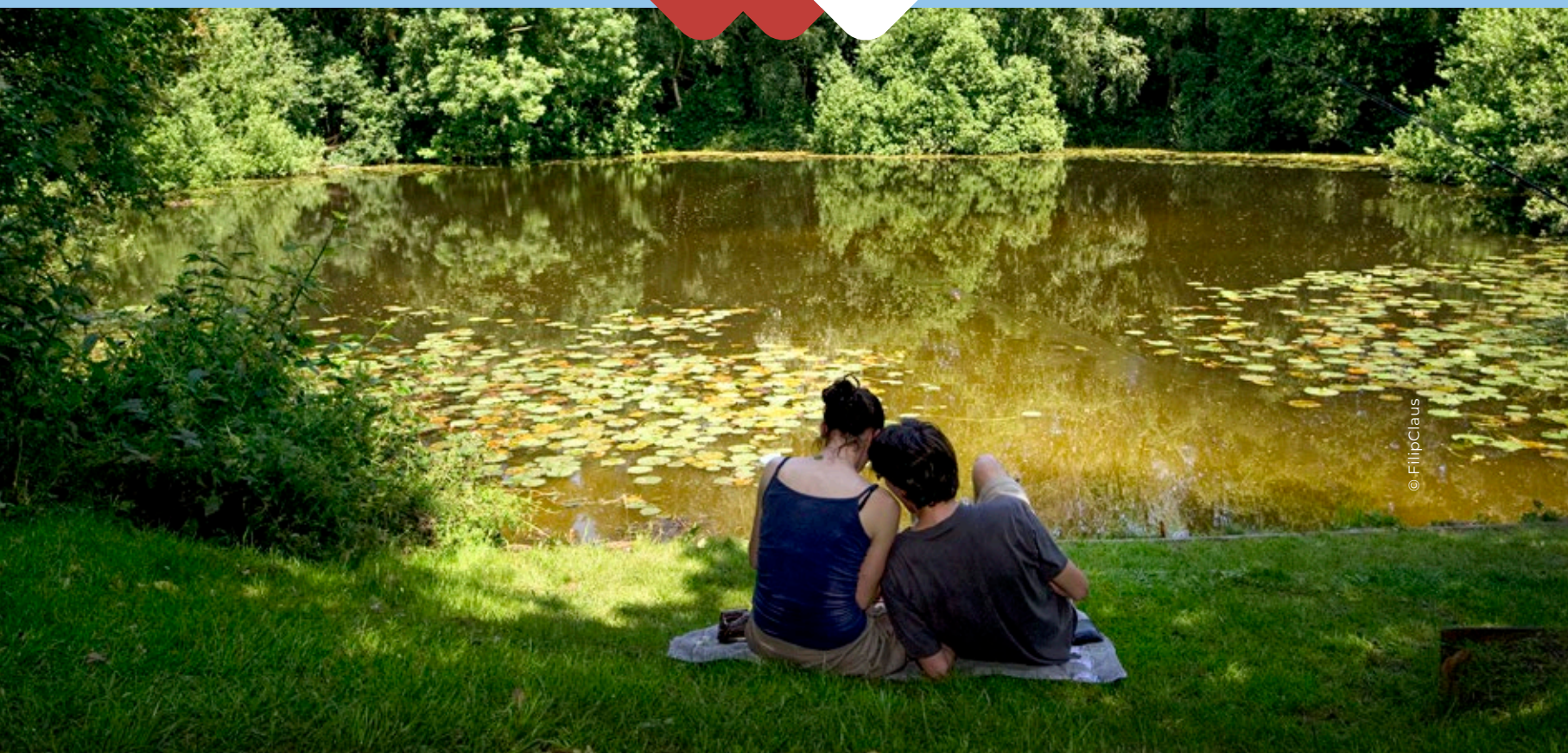
BIJDRAGEN AAN EEN
GEWELDLOZE MAATSCHAPPIJ

EEN (KERN)WAPENVRIJE WESTHOEK

AANDACHT VOOR EVENWICHT
TUSSEN MENS EN PLANEET

EEN GASTVRIJE WESTHOEK

IEDEREEN VREDESAMBASSADEUR

Colofon

Redactie: Geert Spillebeen, Jan Breyne, kerngroep Westhoek Vredeshoek
V.U.: Jennie Vanlerberghe (Grote Markt 34, 8900 Ieper) met steun van de provincie West-Vlaanderen
Vormgeving en druk : Grafische Dienst, provincie West-Vlaanderen
Foto's: Patrick Sennesael, Margaux Capoen, Filip Claus, Wesley Butstraen
Wettelijk depotnummer: D/2021/0248/13

www.westhoekvredeshoek.be

WesthoekVredeshoek